

of sorrow for the daughter and for the motherland. The banners with the inscription Glory to Independent Georgia! appeared on demonstrations.

April 9, 1989 as a paradigmatic event united the elements of trauma and triumph. Like other similar events, the April 9 had a resonance (A. Assmann) which recalled some significant and painful events of the distant and near past. On the other hand, the April 9, 1989 became as starting point for the future history and memory. On the backdrop of silence of the Communist government, or with its participation, the names, facts and events erased from memory during the Soviet period were resurrected through the communicative memory and later moved to the cultural memory through texts, memorials, celebrations, rituals and other cites of memory.

In 1989-1990, historical names were restored or the names of famous Georgian public or historical figures were given to the cities, districts, streets, squares, parks, metro stations, which previously were named after revolutionaries or communist party figures. The dismantling of the monuments of Soviet public figures – the symbols of the Soviet system – was the sign of active forgetting and testimony to the revenge on past.

Thus, as it is common to the transition era, the counter-memory of the Soviet period gradually became a normative, official memory; the repressed, almost forgotten voices came back to the center of attention and were transformed into a shared memory. The “old”, Soviet memory which was reflected in monuments or rituals was losing its emotional attachment and, according to A. Assmann, was moved from the memory to history, thus becoming “possession” of historians and a subject of scientific study.

ირაკლი ჩხაიძე

ორსახოვანი დასავლეთი: საქართველო კოლონიური წარსულის ტყვეობაში

საქართველო იმ ქვეყნების რიცხვშია, რომლებსაც დამოუკიდებლობის გარიჟრაჟზე იდენტობის კრიზისმა მნიშვნელოვანი პრობლემები შეუქმნა. დამოუკიდებლობის გამოცხადებიდან მალევე ქვეყანა სამოქალაქო ომის ქაოსში გადაეშვა, რამაც ეკონომიკური კოლაფსი, პოლიტიკური, სოციალური და ტერიტორიული დეზინტეგრაცია განაპირობა. პროდასავლური პოლიტიკური მისწრაფებების კვალდაკვალ, ქართულმა ნაციონალურმა

პროექტმა თანდათან შეიძინა სამოქალაქო მახასიათებლები და თითქოს მყარად შედგა დასავლური ინტეგრაციის გზაზე. მიუხედავად აღნიშნულისა, კოლონიური წარსულის აჩრდილი კვლავ თან სდევს ქართულ საზოგადოებას და დასავლური განვითარების გზაზე ეგზისტენციალური გამოწვევების წინაშე აყენებს. მოხსენების ფარგლებში გაანალიზდება დასავლეთის როლი პოსტსაბჭოთა ქართული იდენტობის დისკურს(ებ)ის ფორმირებაში, თუ რა მნიშვნელობა აქვს დასავლური სამყაროსადმი დამოკიდებულებას ნაციონალურ იდენტობათა განსხვავებული ფორმების ჩამოყალიბების პროცესში. გასულ საუკუნეში ოკუპაციის სამოცდაათმა წელმა ქართული საზოგადოება სრულად ჩამოაშორა მკაფიოდ განსაზღვრულ დასავლური განვითარების გზას. საბჭოთა მემკვიდრეობა დღემდე რჩება ანტიდასავლური განწყობებისა და სტერეოტიპების მნიშვნელოვან წყაროდ, რაც დასავლეთის არაერთგვაროვან აღქმას განაპირობებს.

საბჭოთა სისტემის დეკონსტრუქციის პროცესში, ქართველებმა იდენტობის ახალი კონსტრუქციისა და საერთაშორისო სისტემაში საკუთარი ადგილის ძიება დაიწყეს. ამ დროიდან იდეამ ქართველთა ევროპული წარმოშობისა და დასავლეთთან მჭიდრო კავშირის შესახებ მყარად მოიკიდა ფეხი საჯარო სივრცეში. „ევროპელობის“ იდეა ერთ-ერთ საკვანძო როლს თამაშობს ქართული იდენტობის ფორმირების პროცესში, თუმცა დასავლეთისადმი დამოკიდებულება არ არის ცალსახად პოზიტიური. პოლიტიკურ დონეზე ევრო-ატლანტიკური ინტეგრაციის პარალელურად, რომელიც ქართული ნაციონალური პროექტის ძირითად გზავნილად იქცა, დასავლეთისადმი შიშმა და უნდობლობამ თანდათან დაიპყრო ქართული საზოგადოების გარკვეული ნაწილი.

კვლევის მიზანია იმ ფაქტორების ანალიზი, რომლებმაც განაპირობა ორი ურთიერთდაპირისპირებული ნარატივის ფორმირების პროცესი. კვლევა გვაჩვენებს პოსტსაბჭოთა საქართველოს დასავლური გზის წინააღმდეგობრივ ხასიათს. უკანასკნელი ათწლეულების განმავლობაში პოლიტიკურ დონეზე შეუქცევადი დასავლური ორიენტაცია რთული სოციალური პროცესების ფონზე მიმდინარეობს. აღნიშნულის ნათელი დასტურია ბოლო პერიოდში საქართველოში განვითარებული ტენდენციები, სადაც სინქრონულად მიმდინარეობს დასავლეთის იდეალიზაციისა და დემონიზაციის პროცესი. ვფიქრობთ, რომ ეს ტენდენცია დამოუკიდებლობის შემდგომ ჩამოყალიბებული განსხვავებული ნარატივების შედეგია, რომელთა დინამიკაში ანალიზი დაგვეხმარება პასუხი გავცეთ კითხვას, თუ

რატომ არის ქართული საზოგადოების დასავლეთისადმი დამოკიდებულება წინააღმდეგობრივი ხასიათის მატარებელი.

იდენტობისა და ნაციონალიზმის კვლევა საქართველოში ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერებების ახალი მიმართულებაა. ამ კუთხით ბევრი პრობლემური საკითხი საჭიროებს თანამედროვე თეორიული და მეთოდოლოგიური მიდგომების გამოყენებით გააზრებას. ცოტაა იმ ნაშრომების რიცხვი, რომლებიც საკვლევ პრობლემას ჩვენთვის საინტერესო პერსპექტივიდან განიხილავს. მიუხედავად მდიდარი და მრავალფეროვანი ემპირიული მასალისა, მისი დიდი ნაწილი არ არის სისტემატიზებული და კონტექსტუალიზებული რელევანტური თეორიული ჩარჩოს გამოყენებით. ეს რეალობა ცხადად ასაბუთებს საკვლევ პრობლემის მნიშვნელობას.

Irakli Chkhaidze

TWO-FACED WEST: GEORGIA IN THE CAPTIVITY OF THE COLONIAL PAST

Georgia is among the countries to which identity crisis posed serious problems at the dawn of independence. Soon after declaring independence, the country fell into the chaos of civil war, which defined economic collapse, political, social and territorial disintegration. The situation changed in the subsequent period and, in parallel to strengthening pro-European political aspirations, the Georgian national project gradually acquired civil characteristics. It seemed to stand firmly on the path to Western integration. Despite this, the ghost of the colonial past still haunts Georgian society and poses existential challenges on the way to Western development. The research aims at analyzing the post-Soviet experience of the country in terms of the West's role in the Georgian identity discourses. The seventy years of occupation in the last century have completely removed the Georgian society from the clearly defined Western path. The Soviet legacy remains an important source of anti-Western sentiments and stereotypes, leading to a mixed perception of the West.

In the process of deconstruction of the Soviet system, Georgians started looking for new identity construction and place of the country within the international system. From the time the idea of Georgia's European origins and tight relations to the West were broken into the Georgian public discourse. The "Europeanness" still plays one of the key roles in Georgian identity discourse, but attitudes towards Europe are

not unequivocally positive. Following the process of Euro Atlantic integration on the political level, featured as the major message of the Georgian national project, fear and mistrust of Europe (and of the West in General) eventually conquered the part of the Georgian society.

The ultimate goal of this research is to study peculiarities of the formation and development of the Georgian national project concerning the attitudes towards the western space. Furthermore, the research explores the factors that defined the process of establishing counter national narratives. The research will reveal the controversial nature of post-Soviet Georgia's western way. For the last decades, the inconvertible process of western orientation on the political level has been developed in the background of multifaceted social processes. The synchronous process of idealization and demonization of the West in the recent period distinctly confirms the complication of the tendency. Supposedly, the processes are the result of the formation of counter-narratives after independence. To analyze them in dynamics helps us in searching for the response to the question of why Georgian society's attitude to the West stands to be controversial.

The study of identity and national discourses are a new trend in Georgian humanities and social sciences. Many issues in this respect are still to be analyzed with the use of recent theories and new methodological approaches there are only a few works that review the subject of our research from the above perspective. Despite having rich and diverse empirical material, most of it is not systematized within relevant theoretical approaches. This reality determines the importance of the topics to be researched.

მაია ცერცვაძე

სომხეთ-საქართველოს ომი და ტიცინან ტაბიძის კომედი „ფრონტაჟი“

თავისი მრავალსაუკუნოვანი და მრავალნახული ისტორიის მანძილზე საქართველოს ურიცხვი დიდ-პატარა ომისა თუ ბრძოლის გადახდა მოუხდა მტრულ სახელმწიფოებსა თუ ხალხებთან. ისინი, ბუნებრივია, უწინარესად ისტორიული მეცნიერების შესწავლის საგანი და ობიექტია. აღსანიშნავია ისიც, რომ ამ ომების საკითხებითა და პრობლემატიკით ხშირად ინტერესდებიან სხვა მეცნიერებისა (ფილოსოფია, სოციოლოგია,...)